

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

KĻŪDAS UN RISINĀJUMI IEPIRKUMOS

Oksana Stepanova
Elīna Lodīte

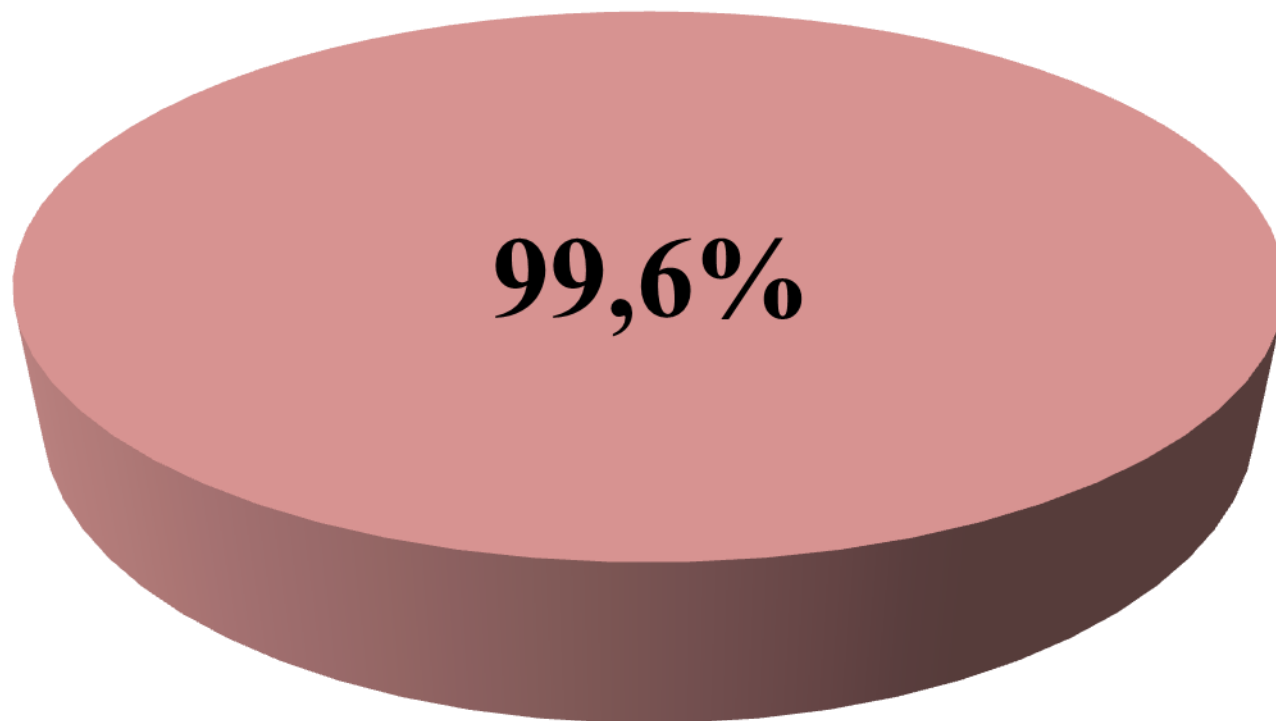
Finanšu kontroles institūcija

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas
Investīciju uzraudzības departaments
05.06.2018.



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

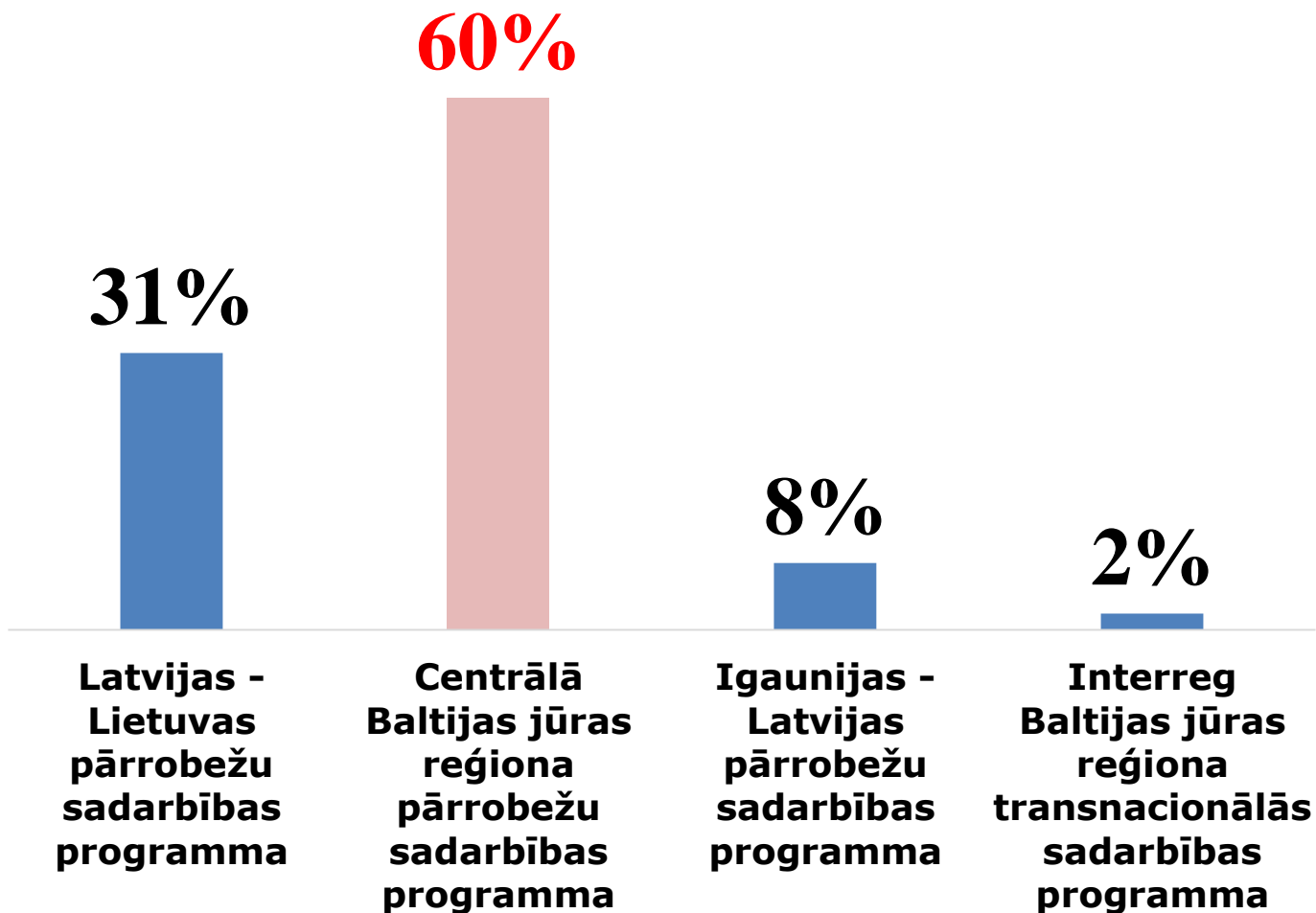
Piemērotās finanšu korekcijas IEPIRKUMOS (uz 22.05.2018.)





Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Piemērotās finanšu korekcijas iepirkumos sadalījumā pa ETS programmām (sum)





Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IEPIRKUMU PIRMSPĀRBAUDES *informācija*

- **IUB skaidrojumi un metodika**

<https://www.iub.gov.lv/lv/node/98>

- **Iepirkumu pirmspārbaucēju darba grupas protokoli un materiāli:**

<http://www.esfondi.lv/sanaksmju--protokoli-1>

- **EK norādījumi** (2018.gada februāris, ENG)

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/public_procurement/2018/guidance_public_procurement_2018_en.pdf



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IEPIRKUMU PIRMSPĀRBAUDES *veikšanas pamatojums un mērķis*

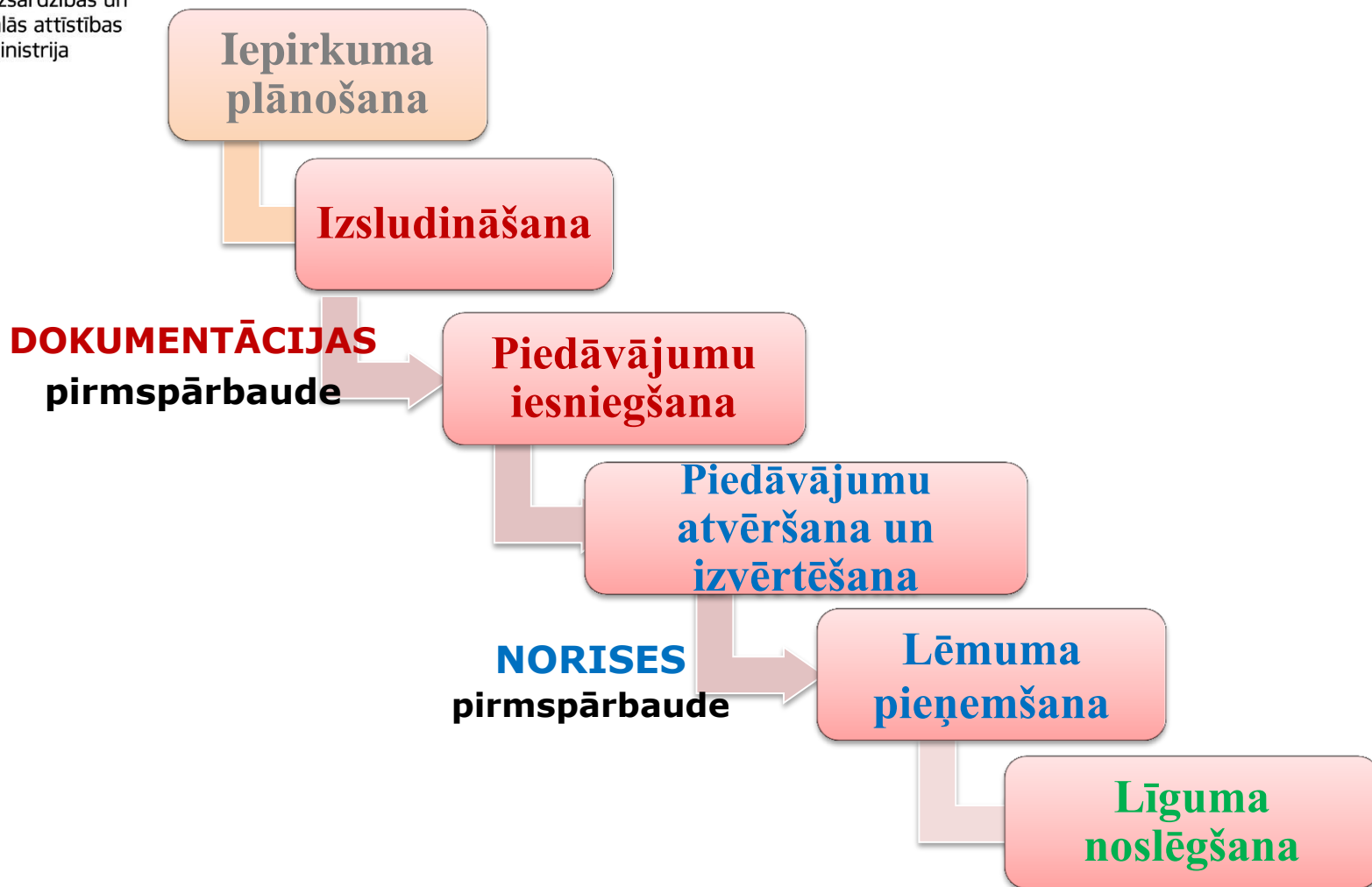
**Ministru kabineta 10.03.2015.
noteikumi Nr.124** «*Eiropas Strukturālo un
investīciju fondu mērķa "Eiropas teritoriālā
sadarbība" programmu finansēto projektu
finanšu kontroles veikšanas kārtība*»
(5.1. punkts un II. daļa)

- instruments, lai savlaicīgi novērstu pārkāpumus
- **FKI mērķis** – **palīdzēt FS**
izvairīties no FinKor piemērošanas



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IEPIRKUMU PIRMSPĀRBAUDES *dokumentācija un norise*





Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IEPIRKUMU PIRMSPĀRBAUDES

Iepirkumu atlase

FS iesniedz iepirkumu plānu

FKI izvērtē IP, atlasa iepirkumus

Informēšana

FS saņem FKI informatīvo vēstuli

FKI informē par pirmspārbauci
veikšanu

Pirmspārbauci veikšana

FS sniedz skaidrojumus/papildus
dokumentus
!pēc būtības!

FKI izvērtē dokumentācijas /
norises procesa atbilstību

Atzinums

! Nav aizliegts FS turpināt iepirkuma procedūru vai noslēgt iepirkuma līgumu (*neatbilstību risks*)

! Atzinumu nesniedz sūdzību IUB gadījumā



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pirmspārbaūžu atzinumu veidi

Pozitīvs atzinums

- nav pārkāpumi
- pārkāpumi nav būtiski

Atzinums ar iebildumiem

- iespējams novērst iepirkuma procedūras laikā

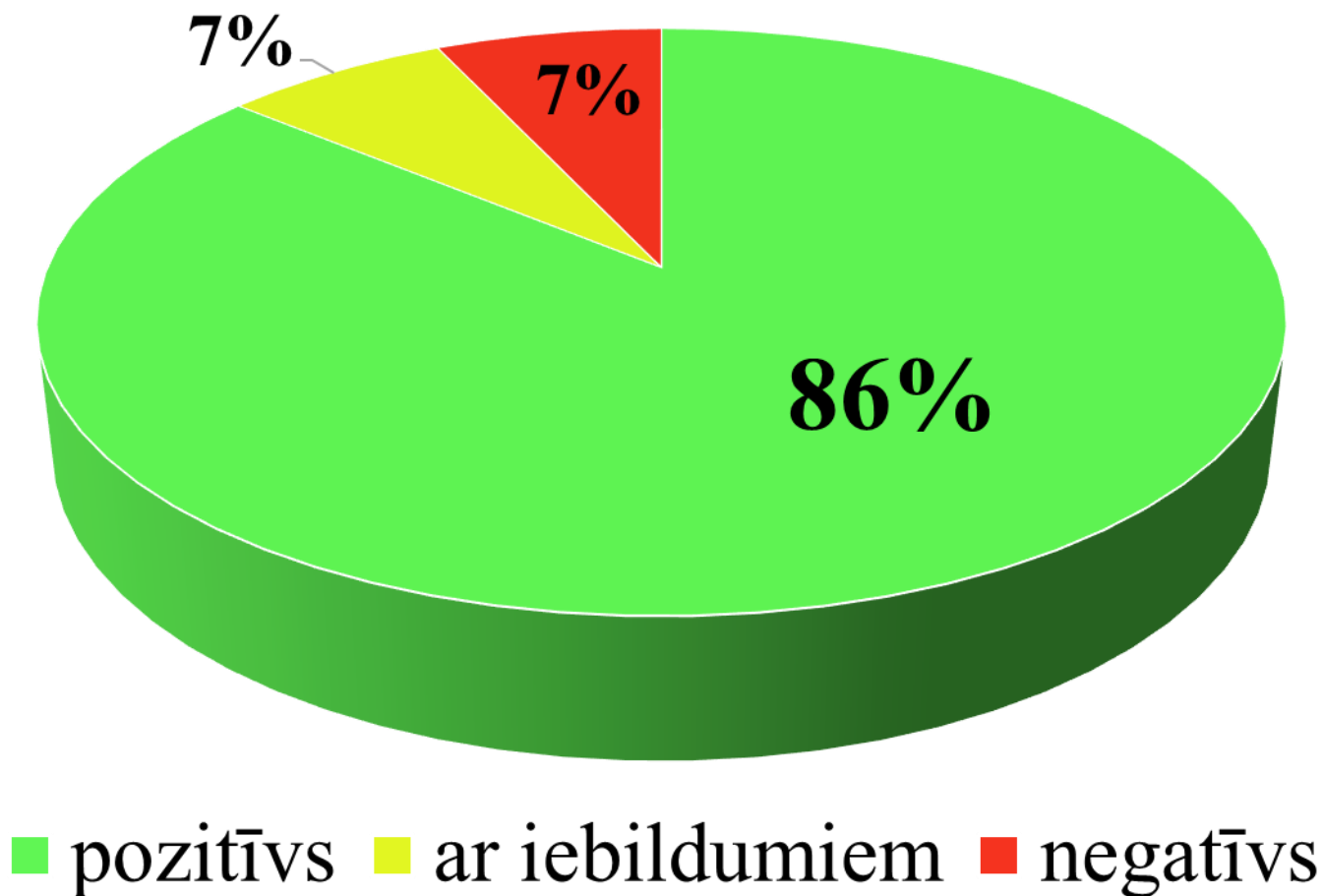
Negatīvs atzinums

- nav iespējams novērst
- rezultātā mainītos piegādātāju loks



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

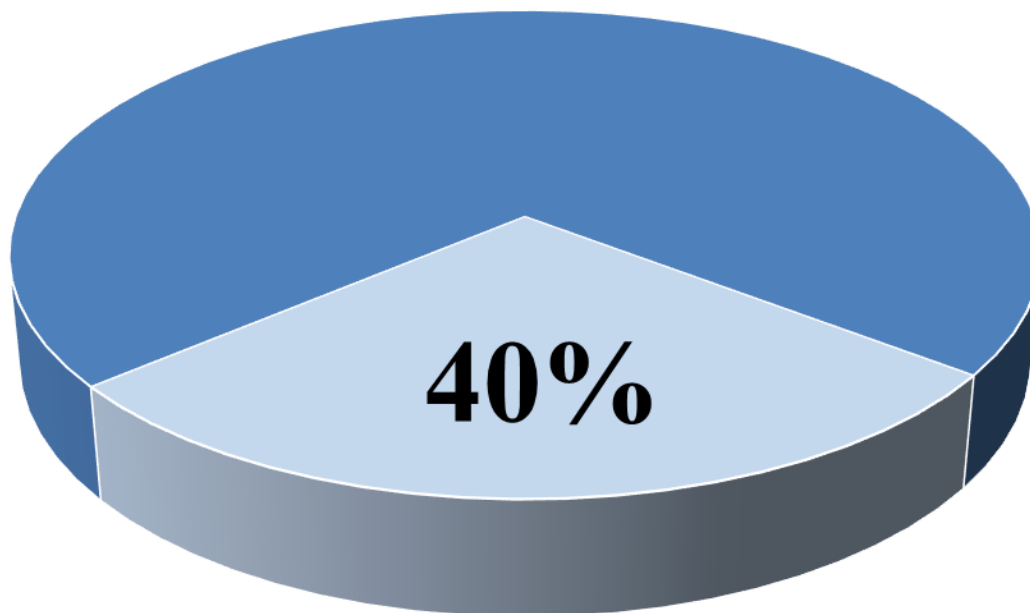
FKI atzinumi par pirmspārbaudēm (2016.gada marts-2018.gada marts)





Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

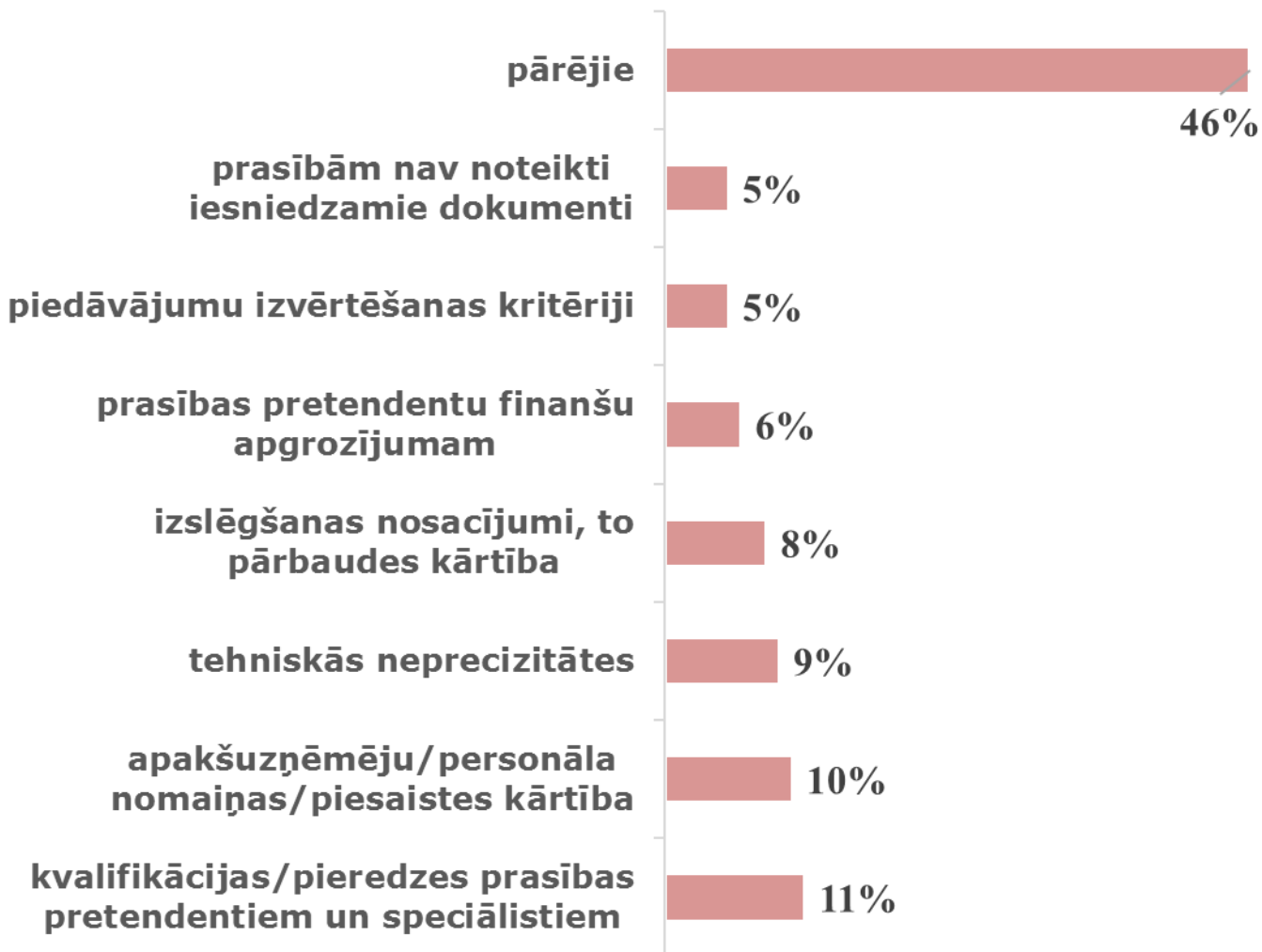
Pārtrauktie iepirkumi no FKl pārbaudītajiem





Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Kļūdas FKĪ veiktajās pirmspārbaudēs (2016.gada marts-2018.gada marts)





Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Sekas, ja netiek ievēroti iepirkumu noteikumi

Eiropas Komisijas apstiprinātās **19.12.2013.** *Pamatnostādnes par tādu finanšu korekciju noteikšanu, kuras publiskā iepirkuma noteikumu neievērošanas gadījumā veic attiecībā uz izdevumiem, ko finansē Savienība saskaņā ar dalīto pārvaldību (COCOF)*

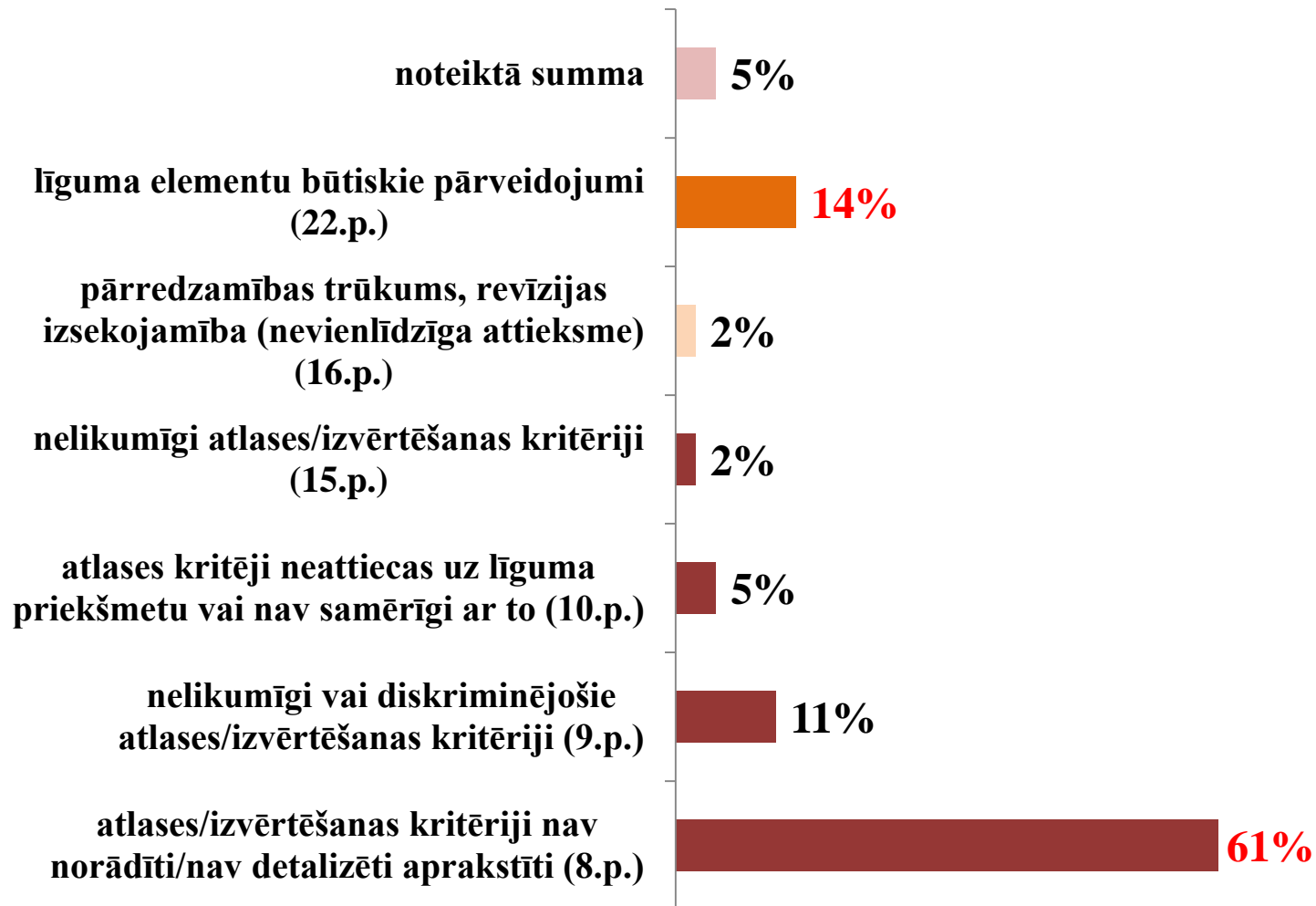
http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ets_1420/1_limena_kontrole/

- noteiktā summa (EUR)
- korekcijas apjoms (5%, 10%, 25%, 100% *no līguma vērtības*)



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

FKI piemērotās finanšu korekcijas atbilstoši COCOF (uz 22.05.2018.)





Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IEPIRKUMU PLĀNOŠANA



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

ATCERIETIES:

- Konsultēties ar iepirkumu speciālistu
- Tirgus izpēte - pareiza līgumcenas noteikšana ir priekšnoteikums, lai nodrošinātu atbilstošas iepirkuma procedūras izvēli, organizētu tās norisi un iegūtu vēlamu rezultātu

Pareizi noteikta līgumcena ļauj samazināt neefektīvas budžeta izmantošanas risku.

- Publisko iepirkumu principi aizliedz nepamatoti dalīt vai apvienot iepirkumus ar mērķi izvairīties no iepirkuma procedūras piemērošanas vai papildus veikšanas.

- Preces iegādāties EIS (ja ir pieejamas)





Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Projekta iepirkumu plāns

- 13.p. - FS, uzsākot projekta ieviešanu, 10 d/d laikā pēc finansēšanas līguma noslēgšanas iesniedz FKl **projekta iepirkumu plānu** (MK noteikumu Nr.124 pielikums).
- Ja projekta ieviešanas laikā tiek veiktas **izmaiņas**, kas ietekmē projekta iepirkumu plānā minēto informāciju, vai projekta iepirkumu plānā ir nepieciešams veikt citas izmaiņas, FS projekta **iepirkumu plānu aktualizē** un iesniedz FKl 10 d/d laikā no dienas, kad veikti grozījumi projektā vai radusies nepieciešamība veikt citas izmaiņas iepirkumu plānā.

Nevajag sniegt jaunu iepirkuma plāna precizējumu, ja Jums tiek nomainīts izsludināšanas datums par pāris dienām!



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iepirkumu plānošana

Ir jāizvērtē un jāsaprot:

- ✓ FS juridiskais status;
- ✓ Pasūtītāja vajadzību;
- ✓ Paredzēto kopējo finansējumu;
- ✓ Iespējamo piegādātāju loku;
- ✓ Terminus iepirkumu veikšanai (ņemot vērā gan iepirkuma pārtraukšanas, gan pārsūdzības iespējamību)
- ✓ Līdzīgo un atšķirīgo tehniskajā specifikācijā (piem., funkcionālās un tehniskās atšķirīgas).





Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iepirkumu plānošana

Iepirkumi jāplāno:

- ✓ 12 mēnešu periodā;
- ✓ kopā neatkarīgi no finansējuma avota.

Iepirkuma plānā jānorāda:

- ✓ visi iepirkumi, kas paredzēti visa projekta īstenošanas periodā;
- ✓ iepriekš veiktie iepirkumi;
- ✓ mazie iepirkumi, kas nerasniedz iepirkumu procedūru sliekšņus saskaņā ar uz Jums attiecināmo normatīvo regulējumu (PIL, SPSIL vai MK noteikumiem);
- ✓ EIS veicamie iepirkumi.



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Projekta iepirkumu plāns

Nr. p. k.	Iepirkuma līguma priekšmets ¹	Atsauce uz projekta darbību	Atsauce uz izmaksu pozīcijas numuru	Paredzamā līgumcena ²	Tiesiskais regulējums ³	Plānotā iepirkuma procedūra/ iepirkums ⁴	Iepirkuma procedūras izsludināšanas termiņš
1.	Projekta vadības pakalpojumi	Projekta vadības aktivitāte	BL4 Ārējo ekspertu un pakalpojumu izmaksas	1660 <i>euro</i>	Publisko iepirkumu likums / MK 28.02.17. noteikumi Nr.104	-	2017.gada 3.ceturksnis
2.	Komunikācijas pasākumu un publicitātes nodrošināšana	Projekta publicitātes aktivitāte	BL4 Ārējo ekspertu un pakalpojumu izmaksas	11 500 <i>euro</i>	Publisko iepirkumu likums	Iepirkums saskaņā ar PIL 9.pantu	2018.gada 1.ceturksnis
3.	Ēdināšanas pakalpojumu nodrošināšana semināros	Kafijas paužu nodrošināšana semināru ietvaros	BL4 Ārējo ekspertu un pakalpojumu izmaksas	1 000 <i>euro</i>	Publisko iepirkumu likums	Atklāts konkurss	Kopējais iestādes iepirkums (līguma Nr.11, noslēgts 2016.gada 14.maijā)
4.	Datortehnika	Datortehnika	BL5 Aprīkojuma izdevumi	10 000 <i>euro</i>	Publisko iepirkumu likums	Iepirkums saskaņā ar PIL 17.pantu (EIS)	2017.gada 4.ceturksnis
5.	Krasta stiprināšanas būvniecība	Krasta stiprināšanas būvniecība	BL6 Infrastruktūra un būvniecības darbi	200 000 <i>euro</i>	Publisko iepirkumu likums	Atklāts konkurss	2019.gada 1.ceturksnis



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

KO DARĪT:

1. Ja paliek pāri projektā budžeta līdzekļi – plānojam jaunu vajadzību (saskaņā ar projektu, sekretariātu un saskaņo jaunu IP);
2. Ja pietrūks projektā piešķirtie līdzekļi - (sedzam no budžeta, pārplānojam vajadzības, pieprasām papildus, aizņēmums);
3. Ja salikts iepirkuma priekšmets - (piem.: prece + remonts) – 49% / 51%;
4. Projekta grozījumi – var ietekmēt iepirkuma plānu.



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

FKI PRAKSĒ BIEŽĀK KONSTATĒTĀS KĻŪDAS



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

1. Iepirkuma komisijas locekļu apliecinājumi parakstīti tikai piedāvājumu atvēršanas dienā

- Lai arī PIL 25.pants tiešā veidā nenosaka, kurā brīdī jāparaksta apliecinājums, tomēr atbilstoši normas mērķim un jēgai ar kandidāta vai pretendenta interešu pārstāvēšanu jāsaprot arī tādas situācijas, kad iepirkuma komisijas locekļi (t.sk. iepirkuma dokumentācijas sagatavotājs vai eksperts) rīkojas kāda piegādātāja interesēs līdz šis piegādātājs ir iesniedzis pieteikumu vai piedāvājumu iepirkuma procedūrā.
- Apliecinājumi iepirkuma komisijas locekļiem būtu jāparaksta ne vēlāk kā brīdī, kad attiecīgā persona uzsāk darbību iepirkuma komisijas sastāvā



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

2. Neatbilstošs vai nekorekts izslēgšanas noteikumu regulējums

- var iekļaut tikai atsauces uz **PIL 9. panta, 42. panta** regulējumu
- **PIL 42.panta 2.daļas panta** izslēgšana nav obligāta. Ja vēlas piemērot, jāparedz nolikumā!
- Neiekļauj normatīvajos aktos neparedzētus izslēgšanas nosacījumus (*piem., negatīva atsauksme no cita pasūtītāja, PIL 9. panta iepirkumos neiekļauj PIL 42.panta nosacījumus*)

3. Neatbilstošs vai nekorekta PIL nodokļu pārbaude

PIL 9.panta 8.daļas otrais apakšpunkts un PIL 42.panta 1.daļas otrā punktā - ir konstatēts, ka piedāvājumu iesniegšanas termiņa pēdējā dienā vai dienā, kad pieņemts lēmums par iespējamu iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu (pārbaude veicama uz abām dienām), pretendentam Latvijā vai valstī, kurā tas reģistrēts vai kurā atrodas tā pastāvīgā dzīvesvieta, ir nodokļu parādi, tai skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādi, kas kopsummā kādā no valstīm pārsniedz 150 euro.



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

4. Paredzamā līgumcena ≠ piedāvātā līgumcena

5. Izvērtēt, vai izvirzītā finanšu apgrozījuma prasība nav nesamērīga pret jaundibinātiem uzņēmumiem (*piemēram, izvirzot vienādā apmērā prasību par kopējo finanšu apgrozījumu pēdējos trijos gados – lai arī prasība ir noteikta vienādi visiem pretendentiem, jaundibinātie pretendenti tomēr neatrodas vienādā situācijā*). Iesakām prasīt vidējo finanšu apgrozījumu.



6. Nav norādīts izšķirošais kritērijs (PIL 51.pants 7.punkts)

7. Avansa nodrošinājumu pieļauj tikai kā bankas garantiju



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

8. Nepamatoti ierobežojumi prasībās par pieredzi:

- **konkrētu subjektu pasūtījumos** bez objektīva pamatojuma (piemēram, pasūtītāju PIL izpratnē, valsts pārvaldes iestāžu pasūtījumos u.tml.)
- **vairāk nekā 3** līdzvērtīgu objektu būvniecībā, piegāžu veikšanā, pakalpojumu sniegšanā
- **konkrētā valstī**
- objektos, pakalpojumos, piegādēs, kas ietver **dažādus specifiskus elementus vienkopus**
- projektos, kas finansēti no konkrēta avota
- **izvirzītas vienādas prasības pretendentam un speciālistiem**

IUB norāda: ir būtiski nošķirt izvirzītās pieredzes prasības pretendentam un pieredzes prasības speciālistam. Izvirzot pieredzes prasību pretendentam, pasūtītāja mērķis ir pārliecināties, ka uzņēmums ir spējis nodrošināt konkrētos pakalpojumus.



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

9. Tehniskajā specifikācijā noteikti konkrēti izmēri u.c. parametri bez iespējamām amplitūdām (piegādes iepirkumos)

- Pasūtītājam tehniskajās specifikācijās jānosaka minimālās tehniskās prasības piegādājamajām precēm, kādas ir nepieciešamas, lai nodrošinātu šo preču funkcionalitāti, piemērotību konkrētajiem darba apstākļiem un savietojamību ar pasūtītāja rīcībā esošajām iekārtām un sistēmām.

Piemērs Nr.1:

Plaukts - Izmērs 77x 77 cm, dziļums 39 cm, ārējās apmales biezums 18 cm, iekšējo daļu biezums 12 cm, plaukta slodze – 13 kg

Piemērs Nr.2:

Ovāls galds - Izmēri 1800x1000x750 mm ± 30 mm; Virsma – laminēta ne mazāk kā 25 mm skaidu plate ar ne mazāk kā 2 mm ABS apmali; Četras metāla galda kājas ar kopīgu metāla rāmi; kāju diametrs 40 mm ±2mm, hromētas augstuma regulējošas kājiņas (amplitūda 25 mm ±5 mm); krāsots pulvertehnoloģijā; Lamināts – Egger H1733 ST9 Mainau Birch vai ekvivalents; Metāls - sudrabpelēks, pusmatēts vai ekvivalents; Rokturi – 128mm ± 2mm



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

11. Nav atbilstoši dokumentēti visi iepirkuma procedūras posmi

Piemēram:

- Nav dokumentēts fakts par pretendenta atbilstības pārbaudi publiskajās datubāzēs attiecībā uz izslēgšanas nosacījumu neesamību
- Nav dokumentēta papildu informācijas iegūšana par pretendenta kvalifikāciju

12. Atkāpšanās no iepriekš iepirkuma dokumentācijā noteiktajām kvalifikācijas prasībām

Piemēram:

- piedāvājuma vērtēšanas laikā tiek nolemts, ka konkrēta dokumenta (sertifikāta, pieredzi apliecinoša dokumenta) iesniegšana nav tik nozīmīga un par uzvarētāju tiek atzīts pretendents, kurš pilnībā neatbilst

13. Publicitātes nosacījumu neievērošana

- netiek ievēroti **termiņi** IUB sludinājumiem;
- netiek publicēta noteiktā iepirkuma dokumentācija (piem., līguma teksts un lēmums par rezultātiem PIL 9. panta iepirkumos);
- IUB Paziņojumos par līgumu sadaļā „Līgums ir saistīts ar projektu un/vai programmu, ko finansē Eiropas Savienības fondi” ir norādīts, ka līgums nav saistīts ar projektu un/vai programmu, ko finansē Eiropas Savienības fondi



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

LĪGUMA SAGATAVOŠANA UN NOSLĒGŠANA GROZĪJUMI



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iepirkuma līgums

PIL 60.panta otrā daļa nosaka
līguma saturu

Līguma atbilstība *līguma projektam:*

- pārskatīt līguma projekta **veidni**
- Ministru kabineta 20.09.2016. **instrukcija Nr.3** «Ārvalstu finanšu instrumentu finansētu civiltiesisku līgumu izstrādes un slēgšanas instrukcija valsts tiešās pārvaldes iestādēs»



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iepirkuma līgums

BŪTISKI:

- 1. Grozišanas kārtība**
- 2. Maksāšanas kārtība**
- 3. Apjomi**
- 4. Izpildes termiņš**



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iepirkuma līgums

1. GROZĪŠANAS KĀRTĪBA

Skaidri un nepārprotami jāparedz:

- Grozījumu **iespēja**
- Nosacījumi**, ar kādiem grozījumi ir pieļaujami
- Grozījumu **apjoms un būtība**

NAV PIETIEKAMI noteikt, ka:

«Līguma grozījumi ir veicami pusēm savstarpēji vienojoties un ir noformējami rakstiski»

«Būtiskie līguma grozījumi ir veicami tikai PIL noteiktajos gadījumos»



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iepirkuma līgums 2. MAKSĀŠANAS KĀRTĪBA

- **AVANSS**

- ✓ Ja līguma projektā tas nav paredzēts, faktiski nav pieļaujams
- ✓ Tikai līgumā paredzētajā apjomā
- ✓ Ja pieļauj avansa iespējamību – jānosaka maksāšanas kārtība ar un bez avansa

- **STARPMAKSĀJUMI**

Ja līguma projekts paredz samaksu pēc visu darbu izpildes, nedrīkst maksāt pa daļām

- **GALA MAKSĀJUMS**

Uzmanīgi – kopš kura brīža veicams

(būvvaldes akts vai p/n akts starp pasūtītāju un izpildītāju)



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iepirkuma līgums

3. APJOMI

- ✓ Apstākļu maiņa līguma īstenošanas laikā
- ✓ **Jāparedz** saprātīga apjomu samazināšana/palielināšana iepriekšējā pieredze:
 - *kādos gadījumos/pie kādiem nosacījumiem var mainīties*
 - *par cik/kādā apmērā*



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iepirkuma līgums

4. IZPILDES TERMIŅŠ

- **FAKTISKAIS IZPILDES TERMIŅŠ**

Ja atšķiras no līgumā noteiktā, jābūt veiktiem grozījumiem atbilstoši līgumam

Uzmanīgi, ja termiņš tika vērtēts kā viens no piedāvājumu izvērtēšanas kritērijiem

- **LĪGUMSODS**

Ja izpilde nenotiek līgumā noteiktajā laikā, ir jāpiemēro līgumsods atbilstoši līgumam

«Ja Izpildītājs neievēro noteiktos Līguma izpildes termiņus, Pasūtītājs ir tiesīgs piemērot un Izpildītājam ir pienākums maksāt Pasūtītājam līgumsodu X% apmērā no līguma summas par katru nokavēto dienu, bet ne vairāk kā 10% no līguma summas»

Faktiskā nepiemērošana/piemērošana samazinātā apjomā



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

SADARBĪBA UN JAUTĀJUMI





Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pateicamies par uzmanību!



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Kontaktinformācija

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Finanšu kontroles institūcija

Investīciju uzraudzības departaments

Teritoriālās sadarbības projektu kontroles nodaļa

Jautājumu gadījumā lūdzam sazināties ar Finanšu kontroles institūcijas darbiniekiem:

- zvanot uz tīmekļa vietnē norādītajiem tālrunu numuriem:
<http://www.varam.gov.lv/lat/kontakti/darb/pud/?doc=11953>;
- vai
- sūtot e-pastu uz: fki@varam.gov.lv.

Oficiālo dokumentu iesniegšanai lūdzam izmantot e-pasta adresi:
pasts@varam.gov.lv.

Peldu iela 25, Rīga, LV-1494